

Keskkonnaalased teemad läbi meediaprisma

Erik Gamzejev,
ajalehe Põhjarannik peatoimetaja

Keskkonnapäev „Keskkonnamõju - lubatud või lubamatu?“, 15. novembril 2018,
Eesti Kaevandusmuuseum, Kohtla-Nõmme

Kes ja millal nii rääkised?

- *"Varem lasti heitmeid õhku kella nelja-viie ajal hommikul. Nüüd nad aga arvasid, et miks mitte juba kell üheksa õhtul."*
- *"Sama hästi võin öelda, et see hais tuleb linnavalitsusest, ja seda nii otseses kui kaudses mõttes."*
- *"Inimesed saavad aru, et see, mida nad peavad siin linnas sisse hingama, rikub nende tervist ja õhu reostamise vastu tuleb hakata võitlema."*

Rahvaalgatus “Laske meil hingata”

“ Õhusaaste ja ebameeldiv hais mürgitavad juba aastaid keskkonda ja seavad ohtu linnaelanike tervise.

Aastate vältel on Järve linnaosa inimesed pidanud taluma jubedat ja lõõõmatavat lehka. See ei ole saladus, et peamiseks haisu allikaks on kohalikud tööstusettevõtted. Kohtla-Järve elanikud, sealhulgas lapsed, on sunnitud sisse hingama solgihaisulist õhku. Õhus on kohutav lehk nii päeval kui ööselgi.”

Ettevõtete reaktsioonid

- Järve Biopuhastuses mõistetakse linnaelanike pahameelt ning ettevõtte palub häiriva haisu põhjustamise pärast vabandust. Paraku ei saa lubada olukorra paranemist enne, kui võetakse kasutusele uus kompostimistehnoloogia.
- Keskkonnaamet ja Kohtla-Järve linn kinnitasid kontserni tütaretevõtte VKG Oili poolt esitatud lõhnaaine esinemise vähendamise tegevuskava, mille kohaselt investeerib ettevõtte välisõhu kvaliteedi parendamiseks 1,1 miljonit eurot. Kahe lähiaasta jooksul realiseeruvate investeeringute tulemusena väheneb VKG tootmisterritooriumilt tulenev lõhnaemissioon plaanijärgselt 12% võrra.

Uudislikkuse kriteeriumid

- Ebatavalisus
- Mõjukus
- Konfliktsus
- Inimlähedus
- Aktuaalsus

Ajakirjandus teenib avalikkuse õigust saada tõest, ausat ja igakülgset teavet ühiskonnas toimuva kohta. Ajakirjanduse üks peamine kohustus on ühiskonnas kriitiliselt jälgida poliitilise ja majandusliku võimu teostamist. Ajakirjandusorganisatsioon kannab hoolt selle eest, et ei ilmuks ebatäpne, moonutatud või eksitav informatsioon.(Ajakirjanduseetika koodeks)

PKM 204/1
An 328

Kõigi maade proletaarlased, ühinege!

Rohkem põlevkivi!

„Rahva Hääle“ ja „Sovetskaja Estonia“ ühine väljaanne
põlevkivitööstustes

Nr. 1 Teisipäeval, 13. veebruaril 1945. a. I aastakäik

Intelligentsipäev Kohtla-Järvel

11. veebruaril toimus Kohtla-Järve rahvamajas intelligentsipäev rohkearvulise osavõtjaskonnaga. Intelligentsipäevale tulid põlevkivitööstuse kombinandi insenerid, meistrid, Kohtla-Järve kooliõpetajad, meditsiinala töötajad, ja valla haritlaskonna esindajad. Rahvamaja saal oli kaunistatud vanikutega ja loosungitega.

Intelligentsipäeva avas sm. Palm, kelle avasõnale järgnes Nõukogude Liidu hümn ja Eesti rahvuslik hümn. Presiidiumi valiti tööstuskombinaadi ja asula esrindlikumad intelligentsi esindajad: sm. Ütt, sm. Kuman, sm. Olup, koolijuhataja sm. Nõmtak j. t.

Päevakohase kõnega esines EK(b)PKK esindaja sm. A. Puusepp, käsitledes neid probleeme, mis seisavad ees meie intelli-

gentsil ja mida rõhutas sm. Karotamm Eesti NSV intelligentsi esimesel kongressil

„Nõukogude intelligents osutab käesolevas võitluses eesrindliku osa tagala organiseerimisel rinde abistamiseks“ ütles sm. Puusepp. Edasi ta rõhutas marksismi-leninismi teooria tundmise tähtsust meie intelligentsi kujunemisel.

Järgnevalt võttis sõna peainsener Kuman, kelle sõnavõtule järgnesid elavad läbirääkimised. Sõnavõttudega esinesid intelligentsi kongressi delegaat insener sm. Olup, Kohtla Järve mitetäieliku keskkooli juhataja sm. Nõmtak, direktor Ütt, abidirektor Sillaots, insener-tehnilise personali esindajad, Kohtla Järve vanem-arst sm. Ritso j. t.

Lõppsõnaga esines ÜK(b)PKK esindaja sm. Matvejev.

Meie ülesanded

Peainseneri sm. Kumani ettekandest

Kohtla-Järve ja põlevkivitööstust meie oleme harjunud nägema ühendatuna ning seega on loomulik, et Kohtla-Järve intelligentsi põhiseis ülesanne on aktiivselt kaasa aidata põlevkivitööstuse taastamisele. Meie töötajate hulgas leidub neid, kes ei saa veel õieti aru praegusest olukorrast, sellest, et töö, mis ta teeb, läheb ühiskonna ja seega tema enda kasuks. Nüüd ei ole enam vaheltkasuvõtjaid ja inimese ekspluateerimist inimese poolt, vaid igakõs kasutab ise oma töö vilja. Sellest peab tulema uus suhtumine töösse ja produktiivsuse tõus.

Kuidas on Kohtla-Järve haritlaskond hakkama saanud temale asetatud ülesannetega?

On taastatud koolimaja, nii et selles

võib esialgu tööd jätkata. Koolimaja taastamine on kohalik õpetajaskond eesotsas koolijuhataja sm. Nõmtakiga iseseisvalt läbi viinud. On loodud laulukoor, mis tegutseb sm. Rannet juhatusel ja pasunakoor sm. Lutsu juhatusel.

Rahvamaja on avanud ukseid, olgugi et esialgu on tulnud piirduda ainult kinoetendustega, välja arvatud üksikud ettekanded väljastpoolt sissesõitnud näitlejate poolt.

Mis puutub põlevkivitööstuse taastamise, mis on meie põhülesanne siis on siingi saavutus olnud.

On osaliselt taastatud jõujaam, mis esialgu suudab varustada meie tööstust elektrenergia ja võimaluste piires

„Nõukogude haritlaskond

oma loova tööga on andnud hindamatut panust vaenlase purustamise üritusele“.

(Stalin)

ka teisi põlevkivitööstusi. Nende tööde organiseerimises ja läbiviimises on eriti silma paistnud jõujaama juhataja sm. Räsna ühes meister Suurpõllu ja konstruktori Oberpahliga. Sama juhtkond on võtnud endale ülesandeks taastada ka teine turbogeneraator 1. maiks k. a. On taastatud üks kaevandus kus areneb töö sm. Talpase juhtimisel juba kolmandat kuud.

Meie teine suurem põlevkivikaevandus lastakse neil päevil käiku.

Ka õlivabrikute taastamise alal on mõned objektid lõpetatud.

Peale kaevanduste ja õlivabrikute on taastatud mehaanika-töökoda ja elektritöökoda, mis omavad küllaldaselt seadmeid masinate alal, et teha vajalikke remonttöid.

Üteist vabrikutest tuleb meil lõpetada pooleli olev gaas-bensiinivabrik ja destillatsioon.

Eesti NSV tööstus ja linnad nõuavad meilt põlevkivi kütteks elamutele ja tööstustele. Seda nõutakse suuremal määral, kui oleme suutnud seni anda. Sellepärast on tarvis tõsta põlevkivi toodangut ning lahendada keerukas transpordiküsimus. Nende probleemide lahendamisele peame pöörama kogu oma tähelepanu.

Meie tööstuse tööliste kvalifikatsiooni tõstmiseks on tarvis ellu kutsuda tehniinimuni kursused. Kaardrite osakond on sel alal juba töid alustanud. Meie insenerid ja tehnikud peavad kaasa aitama tööliste tehnilise hariduse ja teadlikkuse laiendamiseks. Neil tuleb esineda lektoreina tehniinimuni kursustel

Bensiini tootmise küsimus on ikka veel valusamaks küsimuseks. Bensiini puudusel seisab palju transportvahendeid. Meie keemikud ja laborandid peavad bensiini ja nimelt hea bensiini tootmiseks aktiivselt kaasa töötama. Seda on osaliselt tehtudki: meil töötab sm. Assoni algatusel ja juhtimisel bensiini rafinaatsiooni-seadeldis.

Põlevkivi ja põlevkivisaaduste läbiuurimisel avaneb meie keemikuil avar tööpõld.

Meie intelligentsil tuleb omaks võtta see vaade, et ta töötab ühiskonna kasuks ja et ühiskonna heaolu on isikliku heaolu pandiks, — nii saame üle kõigist raskustest ja ehitame üles uue, s. o. nõukogude korra.

AS PR Põhjarannik meediakanalid

Põhjarannik/Severnoje Poberežje - eesti- ja venekeelne päevaleht (ainus venekeelne päevaleht Eestis), **61 000 lugejat** sh 33 000 püsilugejat (Eesti Lugejauuring 2018, I poolaasta, Faktum)

Severnoje Poberežje Ekstra - venekeelne tasuta otsepostitusel leviv kuuleht, trükiarv **50 000 eksemplari**

Pohjarannik.ee - Ida-Virumaa eesti- ja venekeelne veebivärv – **35 000 lugejat**.

KIRDE-EESTI PÄEVALEHT • WWW.POHJARANNIK.EE

PÕHJARANNIK

Berliini olümpiastaadioni suurune lugejaskond

Ülejäänud Eestist erinev infoväli

- Tohutust keele- ja kultuuriruumist tulenev eestlastest suurem tarbitavate **meediakanalite killustatus**, aega ööpäevas ikka 24h.
- Ida-Viru venekeelsete elanike jaoks on **vähe tuntud Eesti staare** (poliitikud, sportlased, näitlejad, muusikud, jne), kes oleksid autoriteedid.
- Suuremat tähelepanu **pälvivad lokaalsed sündmused ja tegelased** – need on lähedased ja unikaalsed – neid ei kajasta suured telekanalid ega portaalid. See on unikaalne valuuta, rohkem ja põhjalikumalt ei käsitle Ida-Viru elu ükski teine kanal.
- Ida-Viru **kohalike lehtede loetavus suur** (Lõimumismonitooring 2015,2017). Kohalik leht peale info edastamise ka kohaliku elu debati tribüün, kohalike huvide eest seisja ning sündmuste talletaja ja süstematiseerija.

Sõnumi edastamiseks on vaja kasutada keelt, mida sihtrühm mõistab...

Kaidi Sootalu
IDA-VIRUMAA KESKKONNA KUVAND EESTI
TRÜKIMEEDIAS AASTATEL 2012-2016

Bakalaureusetöö

Eesti Maaülikool, Keskkonnakaitse õppekava

Tartu 2018

https://dspace.emu.ee/xmlui/bitstream/handle/10492/4129/Kaidi_Sootalu_BA2018.pdf?sequence=1&isAllowed=n

Millised ajalehed lehed Ida-Viru keskkonnast kirjutasiid 2012-2016

Kokku 251 artiklit

- 192 Põhjarannik
- 26 Postimees
- 17 Eesti Päevaleht,
- 9 Maaleht,
- 4 Äripäev
- 3 Eesti Ekspress.

Artiklite meelestatus

- 105 artiklit positiivsed
- 100 artiklit negatiivsed
- 46 artiklit neutraalsed.

Millised olid teemad

- Kõige enam kirjutati kaevandustest (23%)

Põhjarannik oli ka ainuke ajaleht, mis kirjutas pikemalt Ida-Virumaa looduskaitsealadest. Põhjarannikus oli enim juttu lokaalsetest probleemidest, mida üleriigilistes ajalehtedes ei räägitud. Palju oli juttu erinevatest reostuse allikatest – õhureostus, mürareostus, veereostus.

Samuti oli rohkem juttu jäätmetest, Kukruse mäest.

- Üleriigilised lehed põhiliselt lendoravatest, kaevandamisest või maksudest.

Autori peamised järeldused

- Autor sai kinnitust, et maakonnaleht Põhjarannik kajastab kõige enam Ida-Virumaa keskkonda, aga üllatas teemade mitmekesisus. Mitte ainult kaevandamisest ei kirjutata.
- Üllatus, et üleriigilised ajalehtedele pakuvad Ida-Viru keskkonnateemad vähe huvi.
- Üllatus, et negatiivsete ja positiivsete artiklite arv oli peaaegu sama. Suurem osa negatiivsetest seotud kaevandamisega.

Põhjaranniku ja Ida-Viru mitu palet

Mitme palgega põhjarannik

Põlevkivi

ori Robert Karpelini vabandus.
(Eesti Kaevur, oktoober)

nud. Töötajad muutuvad üha
teadlikumaks, Aasia madalate

ja selle lähistel. Votkem eeskuju
kogemustest kaevanduste sul-

loomist jõuliselt, kuni pooles in-
vesteeringute mahus toetama.

Eile toimunud
põlevkivipäeva
üheks peamiseks
arutlusteemaks oli
Eesti Põlevkivi
tootmisvõimsused
aastani 2010.

KUIDAS muutub nõudlus põlevkivi järele järgnevatel aastatel?

Eesti Põ-
levkivi juha-
tuse esimees
**MATI JOS-
TOV:**

Me ei
prognoosi
olulist kas-
vu. See on
mõne viimase aasta jooksul
juba toimunud – 11,5 miljo-
nilt tonnilt aastas 15 miljoni

tonnini. Ja sellele tasemele jääb
see tõenäoliselt püsima.

Energiaturg ei avane enne
2008. aastat, see tähendab, et
kuni selle ajani tuleb kogu sise-
maine tarbimine meil katta. Me
prognoosime ka seda, et Eestil
õnnestub jätkuvalt vahelduva
eduga elektrit müüa ka lätlaste-
le, kellele ei piisa oma hüdro-
energiast. Ennustuste järgi võib
viie aasta pärast, kui energiaturg

kolmandiku ulatuses avaneb,
energiat hakata üle jääma. Ma
ei ole siiski nii pessimistlik ja
arvan, et ka siis jääb kõigil meid
ümbritsevatel Läänemeremaal-
del elektrist puudu. Tööstuse
arenedes ja inimeste heaolu kas-
vades suureneb mingil määral
iga aastaga ka kodumaine ener-
giatarbimine.

Meil ei teki lähiaastatel prob-
leeme sellega, kuidas tagada 15

miljoni tonni suurune toodan-
gumaht. Kuid kuna Viru kae-
vanduse ja Aidu karjääri va-
rud on ammendumas, siis tu-
leb meil uute tehnoloogiate
abil suurendada tootmisvõim-
susi Estonia kaevanduses ja
Narva karjääris. Võimalik on
ka see, et 2012. aasta paiku
tuleb meil avada uus kaevan-
dus.

KIRJAKAST

Kirjutage Põhjarannikule aadressil:
Tuuslari 19, 30399 Kohtla-Järve.

**Eesti Energia juhatuse liige
ANDRES VAINOLA:**

***"Sellist aega ei mäletagi –
kõik panevad praegu täiega,
nii elektriyaamad kui
õlitehased ."***

2017. maikuu jooksul tarbisid
elektriyaamad ja õlitehased 2
miljonit tonni põlevkivi.

(Põhjarannik, 3. juuni 2017)

Keskkonnatasudest jõuab vaid väike osa tagasi Ida-Virumaale

Praxise projektijuht
KATRIN PIHOR:

- **Ida-Virumaalt on pärit ligemale kolmveerand keskkonnatasudest, kuid siinsed keskkonnaprojektid hõlmavad vaid vähem kui kümnendiku keskkonnaprogrammi toetustest.**

- Tegelikult tuleks sellesama raha eest teha aga **märksa rohkem elukeskkonna parandamiseks Ida-Virumaal**, kus on põlevkivitööstuse mõjud tugevamad kui kusagil mujal. Selle all ei tule silmas pidada ainult loodusega seotut, vaid keskkonda laiemalt.

(Põhjarannik, 27. juuni 2013)

Idavirulaste tervis

Madalaim oodatav eluiga.

Madalaim loomulik iive.

Suurem suremus vereringelundite haigustesse.

Suurim haigestumine viirushepatiiti, tuberkuloosi.

Palju õnnetusurmasid, naiste alkoholisurmasid.

Kehv elukeskkond ja toimetulek

Vähem regulaarseid alkoholitartvitajaid ja vähem suguhaigusi.

Allikas: TAI uuring "Eesti maakondade ja elanike tervise ja heaolu üevaade, (2012, 2017)

Valitsuse vaade: probleemid

- Murettekitav on, et kuigi nii tööhõive määr, ettevõtlusaktiivsus kui ka palk on kasvanud, on see olnud Eesti keskmisest aeglasem ning vahe muude piirkondadega järjest suurenenud.
- Halvenenud on elanike hinnang oma elukoha turvalisusele, tervislikule seisundile ning suureneb vahe Eesti keskmisega tervena elatud eluea osas.

(Valituse istung: Ida-Virumaa 2015-2020 tegevuskava seirearuanne, 25. mai 2017)

Tuleviku osas võtmeküsimused

- Demograafiline langustempo pidurdamine.
- Ida-Virumaa - Euroopa Liidu tupikjaam või sild majandussuhetes Venemaaga.
- Põlevkivitööstus – selle haavatavus ja alternatiivid.
- Eesti keele ja kultuuri püsimine.
- Suurte linnade klannipoliitika ja ainuvõimu murdmine.
- Rohkem tõsiseltvõetavaid Ida-Viru eestkõnelajaid riigi tasandil.
- Ida-Viru kodanikuühenduste hääle peaks kostma sagedamini ja tugevamalt.

Kaks eeskuju

Stavanger

Oulu

Suur tänu jälgimise eest!

erikg@pohjarannik.ee

5131757

Fotod: **Peeter Lilleväli, Matti Kämärä, Ilja Smirnov** (kõik Põhjarannik)